

Uredništvo:
Schillerjeva cesta št. 3,
na dvorišču, I. nadstropje.

Rokopisi se ne vračajo.

List izhaja vsak dan razun nedelj in praznikov ob 4. uri popoldne.

Sklep uredništva ob 11. uri dopoldne.

Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo.

Anonimni dopisi se ne uvažujejo.

NARODNI DNEVNIK

Upravišтво:
Schillerjeva cesta št. 3.
Naročnina znaša za avstro-
ogrske dežele:
celoletno . . . K 25—
polletno . . . K 12-50
četrletno . . . K 6-30
mesečno . . . K 2-10
Za Nemčijo:
celoletno . . . K 28—
za vse druge de-
žele i. Ameriko K 30—
Naročnina se pošilja vnaprej.
Za oglase (inserate) se
plačuje od četrstopne
petit vrste po 12 h, za
večkratni natis primeren
popust.
Posamezna št. stane 10 h.

Štev. 146.

Telefonska številka 65.

Celje, v četrtek, dne 1. julija 1909.

Cekovni račun 48.817.

Leto I.

Vabilo na naročbo.

Slav. p. n. občinstvo vljudno vabimo na novo naročbo, stare p. n. naročnike pa, katerim je potekla koncem meseca naročnina, prosimo, da jo zopet ponovijo.

„Narodni Dnevnik“

velja za avstro-ogrske dežele:
celoletno . . . K 25—
polletno . . . „ 12-50
četrletno . . . „ 6-30
mesečno . . . „ 2-10

Za Nemčijo:

celoletno . . . K 28—
za vse druge dežele in Ameriko:
K 30—.

Naročnina se pošilja vnaprej.

Upravišтво „Nar. Dnevnika“.

Govor drž. posl. Ježovnika v proračunski razpravi drž. zbora dne 23. junija.

Visoka zbornica! Čisto kratko bi rad osvetlil proračunsko predlogo s slovensko-naprednega stališča. Znano je, da je potrjenje proračuna izkaz zaupanja vladi, katera ga je parlamentu predložila. Omeniti moram kaj spočetka, da bodem glasoval proti proračunu, četudi uvidim, da rabi država parlamentarično dovoljen proračun za svoje gospodarstvo, ako si želimo ustavno urejenih razmer; glasoval pa bodem proti proračunu, ker nimam zaupanja do sedanje vlade temveč moram njeno politiko, njeno gospodarstvo najodločnejše obsojati.

Slovensko ljudstvo — trdim to s popolno pravico — še nikoli ni bilo v taki sili kakor sedaj, ni še nikoli bilo tako težkega boja za svoj obstanek kakor v naši dobi. Načelo: „Moč gre pred pravico“ velja v slovenskih deželah v polni meri. Kako žalostno stoji s slovenskim šolstvom! Mi nimamo nobene gimnazije, nobene realke in kar na Štajerskem najhuje občutimo, nobenega slovenskega moškega in ženskega učiteljskega. Ves naš trud je, kakor smo videli pravkar pri razpravi o proračunu naučnega ministerstva popolnoma zastoj. Vsenčilišča nam ne dajo, ker nimamo srednjih šol; ako pa zahtevamo te, pa nam jih zopet ne dajo. Ali ni taka vlada, ki nam onemogočuje vsak prosvetni napredek, sovražnica kulture? Ne le, da ne ustreže našim opravičenim željam, vlada celo vzdržuje za maloštevilne nemške in italijanske priseljence v naših zemljah, kjer stannjejo od pamti-veka Slovenci, vse mogoče šole, srednje šole, realke, učiteljske, favorizira nemške in italijanske manjšine ter pospešuje potujčenje naših dežel.

Nič boljše se nam ne godi pri sodnijah. Naš jezik zatirajo pri vsaki priliki. Vsakogar, ki pride

k sodniji, se vpraša pred zaslišanjem: „Razumete nemški?“ — in če je nemščine le količkaj zmožen, se uraduje nemški, ne glede tega, če stranka more popolnoma slediti razpravi ali ne. Kajti tajne odredbe graškega nadsodišča so po tem in gorje slovenskemu sodniku, ki bi se jim ustavljal! Porotne obravnave v Mariboru in Celju so nemške, slovenske porotnike se nemški zapri-sega in poučuje. Obtožnica se prečita nemški in potem s težkim trudom in nerazumljivo prestavlja; slovenski obtoženec ne dobi pred obravnavo nobene slovenske obtožnice v roko, da bi se pripravil za zagovor. Državni pravdnik govori izvzemši s pričami, nemški, tako da se zgodi, da razume obtoženec le samega sebe in zagovornika, drugo mu je vse tuje. To so kričeče krivice, katerih se vedno bolj zavedamo in ki vedno jasnejše kažejo pravičnost nemškega ljudstva in avstrijske vlade.

Najslabše pa je, da se ne nastavlja jo nemški uradniki samo pri sodnijah, temveč tudi pri upravnih in političnih oblastih na Južnem Štajerskem. Nič se več ne čudimo, ako ti ljudje, ki ne razumejo našega jezika, rešujejo najnavadnejše slovenske vloge šele po letih, ako se rešitev slovenskih vlog in prošenj namenoma zavlačuje in se slovenske stranke takorekoč zaradi slovenske narodnosti in slovenskih vlog kaznujejo. Mi se nič več ne čudimo modri previdnosti in pravičnosti vladnih uradov, ako pošiljajo na slovenske vloge redno nemške rešitve, tako da morajo stranke romati od Poncija do Pilata, da zvedo, kaj se pravzaprav od njih hoče ali kako so opravile. To so naše razmere! Da Slovenci trpe pod takimi razmerami gospodarsko škodo, da se ovira vsak gospodarski napredek, je po navedenem jasno.

Nekaj primerov! Lahko naštejemo slučaje, da so se rešile prošnje za zgradbo mlinov in žag šele po letih. Nek kmet v mojem volinjem okraju je prosil pred leti za dovoljenje, da si postavi žago. Žaga sicer že stoji in dela — a dovoljenja za stavbo še zmiraj ni. Pač pa je moral dotični posestnik nekočkrat plačati kazni, ker ni potrpežljivo čakal na rešitev. — V Cirkovcih, občina Škale, je prosilo pred kakimi 6 leti več posestnikov za enorazredno ljudsko šolo. Izjavili so, da dajo prostovoljno ves material za stavbo, samo da bi otrokom ne bilo treba hoditi ure daleč v šolo. Do danes — nobene rešitve! — Gornjegrajski okraj je prosil že pred več časa za zgradnjo krajevne železnice Rečiška vas — Gornji grad in ponudil znatni prispevek 500.000 K. Ta okraj šteje 15 tisoč prebivalcev, ima veliko lesno industrijo in izvoz, velik tujski promet in visoko razvito živinorejo. Vsi ti izdelki in pridelki pa ne pridejo do prave cene, ker je 6—8 ur iz posameznih krajev do najbližje železniške postaje. Pa — vlada in pristojne oblasti so gluhe. — Komisar Zoffal, ki je bil enkrat uradni vodja pri slovenjgraškem okr-

glavarstvu, se je predrznil groziti nekemu županu, ki ni hotel priti na nemško povabilo, da ga bo dal prignati z orožniki. Župan ni sprejel vabila, ker ni razumel nemškega jezika in je zahteval slovensko povabilo. Da bi se nad njim maščeval, ga je omenjeni komisar odstavil in spravljal v preiskavo. Preiskava je seveda dognala, da so župana oprostili in nadaljno postopanje zaradi „pomanjkljivih dokazov“ ustavili. Omenjeni državni uradnik (Zoffal) ni samo tako ravnal s tem županom, temveč je tudi nastopal proti načelnikom krajnih šolskih svetov z nečloveško jezo. Naše ljudstvo je gotovo voljno in pravično, toda vsega tudi ne pusti s sabo od kakega komisarja počenjati. Mi smo n. pr. imeli okrajnega glavarja barona Müllerja, kateri je sedaj v Celju in ki smo ga imeli nad vse radi ter ga spoštovali, akoravno je bil Nemec. Zapustil je v našem kraju najlepše spomine.

Konec prih.

Politična kronika.

d **Položaj.** Baron Bienenrth je včeraj poročal cesarju o položaju, grozeče obstrukcije ni ministerski predsednik niti omenil, ker je trdno odločen prepustiti usodo nadaljevanja poletnega zasedanja zbornici sami. Češki agrarci in slovenski klerikalci so vložili včeraj 62 nujnih predlogov ter zahtevajo, da se naj o njih v zbornici razpravlja. Položaj je mučen. Nekateri vladni listi trde, da tiči za vso to obstrukcionistiško akcijo grof Franc Thun, ki si prizadeva pripraviti tla novi koaliciji ter menijo, da mora v ta namen omogočiti spravo med Nemci in Čehi ter odstraniti Bienenrthov režim. Mladočehi in češki klerikalci ter Zveza Jugoslovancev so proti obstrukciji. Seja izvrševalnega odbora Slovanke jednote, ki je imela biti včeraj, se bode vršila še le danes. Posl. Šusteršič piavi, da je pripravljen stopiti v kompromisna pogajanja s strankami večine, ako se vlada ne bode v to mešala. Predvsem zahteva, naj se reši vprašanje o italijanski pravni fakulteti samo v sporazumljenju s Slovenci, ki so v tem vprašanju neposredno interesirani. Z druge strani pa poročajo vladni listi, da češki agrarci in Šusteršičeva grupa ne opuste obstrukcije, ako vlada ne izpolni vseh zahtev agrarcev.

Tudi v odsekih se bode obstrukcija nadaljevala. V proračunskem odseku proti ital. pravni fakulteti, v narodno-gospodarskem pa proti trgovsko-političnim predlogom.

Predsednik zbornice Pattai upa, da ukroti obstrukcijo na ta način, da se bodo držale dolgotrajne seje. To sredstvo pa ne bo izdalo, ker šteje obstrukcionistiška skupina 66 poslancev. Med klubi se vrše pogajanja in je upati, da se do petka položaj nekoliko zbistri.

d **Nujni predlogi.** Med nujnimi predlogi, katere so vložili klerikalni obstrukcionisti je tudi Benkovičev

predlog o ureditvi jezikovnega vprašanja na Slovenskem, o odpravi ministrov-rojakov, o ustanovitvi slovenskega deželnega nadsodišča v Ljubljani, o nezadostni jezikovni usposobljenosti nemških sodnih uradnikov na Slovenskem, o konfiskacijski praksi pri deželnem nadsodišču v Gradcu, o poddržavljenju Južne železnice i. t. d. Nekoliko teh vprašanj bi bili naši „neustrašeni“ klerikalni prvoboritelji za pravice slovenskega jezika pač z mnogo večjim učinkom in z večjo upravičenostjo spravili na dnevni red v debati o proračunu pravosodnega ministerstva. Takrat bi bilo vse to na mestu in bi nikdo ne mogel nič ugovarjati. Danes se klerikalcem lahko očitata, da jim ni posebno na tem ležeče, da se uredi jezikovno vprašanje, da se ustanovi slovensko nadsodišče v Ljubljani itd., ako se teh vprašanj poslužujejo samo kot obstrukcionistiških sredstev.

d **Ogrska kriza.** Sedaj se nadaljuje pogajanja med Justhovo in Kossuthovo skupino stranke neodvisnosti z ene strani, z druge strani pa med kraljevim zaupnikom Lukacem in posameznimi politiki drugih strank. Ni še gotovo, kedaj se povrne Lukacs na Dunaj poročat kralju o položaju.

d **Hrvatski delegatje** so poslali predsedniku Justhu prošnjo s 23 podpisi, v kateri pravijo, naj čimprej skliče parlament, da bode mogoče razpravljati o nečuvni prekršitvi imunitete, katero je zakrivila hrvatska vlada proti poslancu Novoselu. Parlament mora biti vsled tega v kratkem sklican na eno sejo.

d **Kriza na Nemškem.** Knez Bülow si prizadeva sestaviti novo večino v parlamentu, pa vsa doseđanja pogajanja še niso imela uspeha.

Klerikalno-konservativni finančni načrt nima upanja, da bi v parlamentu prodril, ker so soc. demokratje sklenili obstruirati proti njemu, ako bi se drugače ne dal zaprečiti.

d **Kretsko vprašanje.** Pogajanje med turško vlado in obrambnimi velenilami se nadaljujejo, položaj je za Turčijo nekoliko ngodnejši. Turška vlada dementira vse vesti o vojnih pripravah proti Grški in trdi, da je dosedaj pripravila edino le mobilizacijski načrt.

Dnevna kronika.

v **Večeslav Wilder svoboden.** V ponedeljek so spustili iz zapore „Pokretovega“ urednika V. Wilderja, katerega so zaprli samo zato, ker se je izrazil da policija brani frankovce v Zagrebu.

v **Cesar** je podelil predsedniku francoske republike Fallièresu veliki križ Svet Štefanovega reda.

v **Poštno pošiljatve** zavrtkov vojakom v Bosni in Hercegovini, ki so bile doslej poštnine proste, se bode morale od 1. jul. naprej frankirati.

Železnica Donava-Jadransko morje. To vprašanje je vsled truda neke velelevlasti prišlo v akutni stadij. V avstro-ogrskih in nemških krogih se trdi, da bode turška vlada načrt odklonila.

v Umrl je 28. jun. blizu Vratislave vseučilišni profesor, znani umetniški kritik in historik dr. Rihard Muther.

v Novi nuncij. V vatikanskih krogih mislijo, da je sedaj prišel čas, da zameni nuncija Granita di Belmonto, ki se je lani tako nerodno vmešal v avstr. notranje razmere, sposobnejši človek. Baj je določen za to apostolski delegat na otoku Kubi, monsignore Aversa.

v Hrvatsko pivovarstvo vedno bolj nazaduje. Že doslej je bil na Hrvaškem naložen visok užitinski davek na pivo; sedaj pa zahtevajo vinogradniški krogi, da se ta davek še zviša. V kampanji 1907/8 je zvarilo 15 hrvaških pivaren 108.158 hl piva; v kampanji 1908/9 bode ta številka dosti nižja, ker konsum ne prestopa pada.

v Burna županijska skupščina v Zagrebu. Ponedeljska skupščina zagrebske županije je bila od obeh strank jako dobro obiskana. Toda opozicija — pristaši hrvaško-srbske koalicije in starčevićanci — je bila v ogromni večini 76 glasov nasproti 40 frankovcem. Opozicija je onemogočila vsako razpravo, ker noče ničesar razpravljati pod neustavno Rauchovo vlado.

v Nemec za — slovensko vseučilišče. Seveda pred 37 leti! V praški „Union“ razpravlja nek ljubljanski dopisnik o ustanovitvi slovenske pravne fakultete v Ljubljani. Navaja tam tudi nekatera zanimiva dejstva, ki so mlajšemu rodu še deloma nepoznana. 6 dec. 1872 se je namreč izrazil v kranjskem deželnem zboru baron Abfaltreiter, da priznava potrebo po ustanovitvi slovenske pravne fakultete. Kot bivši državni pravdnik se je sam prepričal, da je vzgoja slovenskih sodnikov in juristov brez slovenske pravne fakultete popolnoma nemogoča. V isti seji se je sklenila po predl. posl. Svetca rezolucija za ustanovitev slov. pravne fakultete, ozir. celega vseučilišča, za katero so glasovali vsi nemški poslanci v kranjskem deželnem zboru. Po 37 letih, danes, ko smo nedvomno napredovali na vseh poljih, pa nas različni nemški zakoniti listi blatijo, da nismo zreli za vseučilišče!

v Umrl je v Solnogradu 26. jun. nekdanji nemški državni in deželni poslanec dr. Fr. Keil, star 79 let.

v Streljanje na dobitke pri odelkih za strojne puške. Vodstvo naše armade se modernizira. Na mesto nekdanjega pruskega „drilla“ hoče upeljati naravno tekmovalstvo. Pred kratkim so objavili razglas, v katerem se obljublja onem odelku za strojne puške, ki bode najbolj streljal in taktično najpravilnejše postopal, visoko darilo v denarju.

v Devica orleanska — Italijanka! Proglašenje device orleanske za svetnico je vzbudilo zopet stari prepir, jeli francoskega ali italjanskega rodu. Italjanski časniki pravijo, da francoska narodna junakinja ni potomka siromašne rodbine iz Domremija, temveč da je potomka plemenite rodbine Gonzago iz Bolonje. Za to trditve govori mnogo dokazov: živa tradicija v Bolonji, nadalje neka stara fresko-slika v bolonjski katedrali, ki je bila baje naslikana v letih 1445—1460 in predstavlja devico orleansko ne z običajno francosko lilijo temveč z grbom mesta Bolonje. O italjanskem pokoljenju device orleanske so pisali že v 17. stoletju in še pred kratkim neki Anglež. Da je bila plemkinja, kaže tudi njen vojaški talent. S temi razlogi hočejo sedaj Italjani vzeti Francozom njihovo narodno junakinjo. Ako bi se jim verjelo, so bi polovica velikih Francozov Italjani: Mazarin, Mirabeau, Napoleon, Gambetta, Zola... Anatole France sicer v posebni knjigi dokazuje, da je legenda o devici orleanski prosta bajka, ki nima nobene vrednosti niti smisla.

Slovenci, zažgite v nedeljo, dne 4. julija po vseh hribih krese in nabirajte za Ciril-Metodovo družbo!

Društvene vesti.

v Kmetijsko in bralno društvo na Ložnici pri Žalcu priredi dne 4. julija t. l. sredi vasi veliko ljudsko veselico v prid Družbi sv. Cirila in Metoda s prijaznim sodelovanjem raznih narodnih društev. Pri veselici svira polnoštevna šoštanjka narodna godba. Na sporedu je slavnostni govor g. Prekorška, petje, šaljiva pošta, polževa dirka, in razni šaljivi prizori. V sotorih se bodo nudila slavnemu občinstvu najbolj jedila in pijača. Na večer se zažge velik Ciril in Metodov kres! Začetek ob 3. uri popoldan. Vstopnina za osebo 40 vin. V slučaju slabega vremena se preloži veselica na prihodnjo nedeljo dne 11. julija. Odbor.

v Velika kresna veselica v Trbovljah, katero priredite obe podružnici C. M. družbe v nedeljo dne 4. julija na vrtu, lipi in v vseh gostilniških prostorih pri „Špancu“ sedaj Mariji Jerman v Trbovljah, obeta biti kar najbolj zabavna in obiskana. Veselica se vrši ob vsakem vremenu! Skrivnostni šotor, „kašperl“ gledališče, godba in ples, konfetijeva bitka, prodaja šopkov. Nekaj novega bo tekmovalje lepotic! Zvečer kres, bengalična razsvetljava in streljanje. Izborna postrežba. Slavnostni govor g. Janka Lešničarja, urednika v Celju. Vstopnina za odrasle 30 vin, za otroke 10 vin. Čisti dobiček je namenjen C. M. družbi. Domačini in sosed, pridite vsi!

v Sevnica ob Savi. Sevnški odsek telovadnega društva „Sokol“ v Brežicah priredi dne 25. julija t. l. v Sevnici veliko javno telovadbo in vrtno veselico s sodelovanjem bratskih društev v prid sevnškemu odseku. Natančneje spored priobčimo pravočasno.

v Ženska podružnica Družbe sv. Cirila in Metoda za Ptuj še enkrat najvljudnejše vabi cc. občinstvo k igri „Na Osojah“ dne 4. julija v ptujskem „Narodnem domu“.

a Ciril-Metodova podružnica v Slov. Bistrici je v svoji zadnji odborovi seji sklenila prirediti v nedeljo, 4. julija ob 4. uri popoldne vrtni koncert v hotelu „Avstrija“. Svirajo črešnjevske tamburaši pod vodstvom g. Fr. Polanca. Po koncertu se bo zažigal nad mestom kres in umetalni ogenj! — Koncem avgusta prirede po inicijativi podružnice vsa narodna društva slovenske bistriškega okraja narodno slavnost v večjem slogu. Predpriprave so že v teku ter se vrši tozadevni sestanek zastopnikov društev 4. julija ob 3. uri popoldne v dvorani hotela „Avstrija“. — Delegatom k skupščini v Jesenice se izvoli soglasno dr. Urban Lemež. — V družbinih nabiralnikih se je nabralo v juniju in sicer v hotelu „Avstrija“ K 8'30, v gostilni g. Fr. Kralca K 8'08 in v gostilni g. P. Novaka K 2'80.

v Akad. tehn. društvo „Tabor“ v Gradcu naznanja, da se vrši III. redni občni zbor dne 6. maj. srpnja ob pol 8. uri zvečer v društvenih prostorih z običajnim sporedom. — V soboto dne 3. t. m. ob 8. uri zvečer se vrši četrtoletniški večer v restavraciji „Zur Weinhecke“ (Klosterweissgasse 5.). Prijatelji društva dobrodošli!

Štajerske novice.

a „Kako laže glasilo klerikalne inteligence“. Včerajšnja štev. „Straže“ je moralo priobčiti celih 16 popravkov, reci in beri v jedni sami številki šestnajst popravkov za različne debele neresnice in lažnjive vesti o celjski „Zadružni Zvezi“, „Vinarski zadruzi“, in gg. Fr. Joštu, M. Stiblerju in Benj. Kuneju. Menda se še ni nikoli zgodilo kakemu slovenskemu listu, da bi tako „en gros“ popravljaj svoje lažnjive trditve. Mariborski gg. duhovniki so dosegli svoj prvi rekord — čast njim! Navzlic nekaj slabim dovtipom, katere so gg. o svoji konfuznosti pristavili, teh šestnajst popravkov gotovo ne bode zgrešilo svojega namena: osvetilo bo z

bengalično lučjo vso lažnjivost in nepoštenost klerikalnih napadov na celjsko „Zadružno Zvezo“ in njene funkcije. „Straža“ nam je pod uničujočim utisom teh 16 moralnih zaščit kar sama predlagala, naj poročamo o njeni blamaži pod napisom: „Kako laže glasilo klerikalne inteligence“. Kot vladni in usmiljeni ljudje smo ji to milo prošnjo uslišali v prepričanju, da enkrat res ni — lagala.

a Jagičev naslednik. „Čas“ poroča z Dunaja: Komisija filozofske fakultete je že v družic predložila unio loco prof. Bernekerja za naslednika Jagičevega na dunajskem vseučilišču. Ta sklep je bil storjen bolj pod uplivom neakademičnih kot pa akademičnih krogov. Bernekerja samega pa baje prav nič ne mika ponudbo sprejeti. Ako bi bil ta predlog potrjen in bi prof. Berneker ponudeno mesto sprejel, bilo bi s tem odločeno, da se Jagičeva stolica razdeli na dve, na lingvistiško in literarno-historično. Koga bi se poleg Bernekerja poklicalo, še ni odločeno.

a Klerikalna poštenost. V soboto, dne 26. junija sta se vozila s popoldanskim brzovlakom od juga proti severu mimo Celja vzor-značaj Pušenjak in nek duhovnik, ki je bil iz Makol, kakor je bilo posneti iz pogovora. Duhovnik je vstopil v Litijo, pane Pušenjak pa v Laškem trgu. Klerikalna poštenjaka sta se začela razgovarjati o posojilništvu. Pri tej priliki sta govorila tudi o važnih notranjih zadevah ljubljanske duhovniške zadružne zveze, za kar smo njima jako hvaležni. Bomo že napravili red! Nadalje je rekel vzor-značaj Pušenjak: „Kaj nam pomaga lepo število naših posojilnic, ko pa nimamo nič denarja? Vsi bogati zavodi so pri celjski Zvezi!“ Hvala lepa, gospod vzor-značaj! Torej, pim-pim! To je, radi česar tako vstrajno napadate Zadružno Zvezo v Celju. In gospodje duhovniki vam pridno pomagajo. Vse to pa seveda pod firmo: „Vera v nevarnosti!“

d Laški okrajni zastop. V soboto se je vršila prva seja novoizvoljenega laškega okrajnega zastopa. Za načelnika je izvoljen dr. A. Mravlag, za njegovega namestnika nadučitelj Valentinič, v okr. odbor pa Tentschert iz Trbovelj, Diermayr iz Hrastnika, župan Weber iz Laškega trga, Stegenšek iz Tevč in Moser iz Zidanega mosta. Na hvalo neznačajnosti dveh slovenskih volilcev iz veleposestva in onih možakov, ki so v skupini kmečkih občin navzlic paroli, da se ne voli, vendar vprilog Nemcem volili, nadalje na hvalo naši ljubeznjivi vladi in njenim celjskim organom, bode gospodarilo še nadalje v popolnoma slovenskem okraju nekaj privandranih tujcev in domačih odpadnikov. Žalostna nam majka!

a Zahtevamo varnostnih odredb! 3., 4. in 5. julija se vrši v Celju 60-letnica tukajšnjega nemškega pevskega društva. Ker pride te dni baje v Celje mnogo nemških „bratov“ od drugod in lahko pride do insultov na Slovence, zahtevamo od vlade varnostnih odredb.

a Umrl je včeraj v Celju po daljši bolezni pl. Rechbach, polkovnik v pok.

Za družbo sv. Cirila in Metoda je nabrala gospa Diehlova v veseli družbi pri vinogradu gosp. Lončarja 11'36. Prisrčna hvala.

Z Družbi sv. Cirila in Metoda je poslal g. dr. Juro Hrašovec, odvetnik v Celju, 15 kron kot kazensko poravnano za g. F. S. v B. Iskrena hvala!

a Družbi sv. Cirila in Metoda. Daroval je za družbo mali Radovan Jošt iz Celja veliko zbirko znamk in stanijola. Prisrčna hvala! — Letošnji občni zbor C. M. družbe se bode vršil dne 8. avg. na Jesenicah (Gorenjsko).

a Odhodnico prirede danes zvečer pri „mestu Gradec“ tovariši in prijatelji g. Karlu Trstenjaku, kateri je izstopil z današnjim dnevom iz uredništva „Narodnega Dnevnika“, da nadaljuje svoje študije. Začetek ob 8. uri.

a Nasilstvo šefa celjske policije dr. Ambroschitscha. Poročajo nam iz mesta: Ta mesec se je zmotila v nemškonaacionalno posredovalnico za službe v Celju, katero ima ščetinarica Sager, dekla pri g. B., ker bi rada premenila službo. Sager (alias Žagar) ji je dala jedno krono are rekoč, da dobi službo, a ji ni povedala kje. Dekla se je pozneje premislila in je zanesla zadnjo nedeljo Sagerci krono nazaj s pripombo, da ostane na svojem mestu, ker se ji ni povedalo, kam ima iti služiti. (Tako postopanje je več kakor čudno!) Včeraj dopoldne pa pride k g. B. policaj in odžene deklo kratkomalo na magistrat, dasi je bila sama doma in morala poleg dela paziti na otroke, od katerih je jeden komaj štiri mesece star. Stanovanje je ostalo kar odprto. Kaka nesreča bi se lahko zgodila! Pa to je seveda glasovitemu šefu celjske policije vsejedno. Bilo je včeraj komaj 30. in če je že imel kakšen povod proti dekletu nastopiti, bi to smel storiti kvečjemu po 1. juliju. Dr. Ambroschitsch je deklo vkljub prošnjam in pojasnilom kratkomalo obsodil na tri dni zapore. Ko se je šla gospa B. radi takega nečuvenga postopanja pritožiti, ji je dr. Ambroschitsch odurno kazal vrata in slednjič grozil, da jo da zapreti! Opoldne pa je vsled posredovanja po dve- ali triurnem zaporu deklo — izpustil. Seveda se bode cela stvar spravila na namestnijo. Zanimivo je, da se trdi, da bi imela priti dekla služiti k — dr. Ambroschitschu. Človeku, ki ne pozna samovoljnosti celjske policije, se vspričo takih nečuvnih dejstev zdi, da je na Turškem. Ta „uradni vodja“, ki je dobil od višjih oblasti že toliko „puka“, gospodari v Celju kot kakšen paša — in meščanstvo to mirno prenaša. Ali pa se bode vendar enkrat naveličalo?

d Iz Žalca. Resolucijo za 50% državni prispevek k stroškom za ljudske šole je sklenil občinski odbor trg Žalec ter ga izročil „Slovanski enoti“.

v V Konjicah se je nabralo kot odgovor za „Südmarkin“ dar — 150 K za C. M. družbo. Čast taki požrtvovalnosti! —

a Neznosne razmere vladajo že dlje časa gledé prihajanja pošte na progi Budimpešta-Pragersko. Malokteri dan mine, da ne zavozijo vsa v Središče in druge ob tej progi ležeče kraje namenjene pisma in pošiljatve iz Ogrskega v Pragersko, od kod še le 5 ur pozneje priromajo. Za naše pritožbe in intervencije imajo ogrski ambulančni uradniki gluha ušesa. Posebno občutno nas to zadene gledé jutranje pošte. — Umljivo, gosp. uradniki so pač zaspani, in jim je menda vseeno če mi trgovci in obrtniki škodo trpimo. Prosimo g. državne poslance za odpomoč; dokazov dovolj na razpolago.

a Iz finančne službe. Za nadpaznika je imenovan titularni nadpaznik Ivan Dolinšek. — Za višja respicijenta sta imenovana respicijenta Ožbald Drevenshek in Ludvik Zebinger, za respicijente pa nadpazniki Ernst Canjko, Franc Pirstinger in Fr. Ertl, za nadpaznike gg. J. Drev, Matija Pogorenc, Jože Pistošek, Avg. Deutschmann in Al. Wilfinger. — Prestavljeni so: titularni nadpaznik Mih. Ferencak iz Laškega trga na Vransko, Karl Kebrič iz Brežic v Leskovec in Jakob Verk iz Leskovca v Brežice.

a Za vodjo deželnega železniškega urada je imenovan namesto umrlega Rabcewicza nadinženir Hugo List.

a **Vlak je povozil nri Ponikvi** ob Južni žel. minulo nedeljo opoldne 70-letnega prevžitarja Miha Slatenška. Bil je malo gluhi. Šel je navzlic zaprtim zavornicam čez progo; v tistem hipu je prišel vlak in stroj je zgrabil starca ter ga vlekel 10 m daleč. Glavo mu je razbilo in strgalo meso iz celega telesa.

z **V Šmarji** so imeli do pred kratkem vsi uradi slovensko uradništvo. Kar vtihotapi deželni finančni direktor asistenta v Šmarje, ki sliši sicer na Metod Vodopivec, a se ne zaveda, da je slovenskih starišev sin. Ravno kar zgodil se je pa v lom v slovensko sodno uradništvo. Nadoficijal K. Zupančič je premeščen vsled prošnje v Rudolfovo, a na njegovo mesto je imenovan Nemec Hans Ritter von Villefort, sedaj oficijal na Laškem. To je delo Volksrata. Zvedeli smo pa še ta le napad na Šmarje. Ta Hans baje niti v Šmarje ne pride, on da ostane kot nadoficijal na Laškem ali kje drugod, da si tu kot tam ni tako mesto sistemizirano, a v Šmarje se pa bo pridelo kakšnega kanclista. Šmarčanom ne more to vseeno biti in jim tudi ni. Ni jim pa tudi Villefort po godu, saj ga poznajo. Služboval je kot kanclist pri njih in jim je še v živem spominu, na kakšen nečeden način je bila njegova prošnja za premestitev utemeljena. To ni viteško. Slovenski narodni svet in naši poslanci se nujno kličejo na posredovanje, da dobi Šmarje namesto gosp. Zupančiča zopet slovenskega nadoficija; saj je bil prednik njegov tudi Slovenec. Našim oficijalom ne dovolimo skriti nadoficijalskih mest, kar jasno v tem slučaju Volksrat namerava, ozir. hoče doseči, tudi od naše narodne posesti ne prepuštimo lasu nasprotniku.

a **Pohvalilo** je deželno finančno ravnanje v Gradcu finančnega nadpaznika v Laškem trgu g. Fr. Bosina, ker je pomagal pri železniški nezgodi dne 4. maja t. l. rešiti pod strojem ležečega kurjača Dolinarja. G. B. dobi tudi znatno darilo v denarju.

a **Iz Brežic.** Opozarjamo še enkrat na veliko ljudsko veselico, katero priredite ženska in moška podružnica Družbe sv. Cirila in Metoda na Griču pri Brežicah dne 4. julija t. l. ter pozivamo vse zavedne Slovence posebno tudi kmečko ljudstvo iz brežiškega okraja, da se udeleži te prireditve v velikem številu.

a **Iz Brežic.** Klepar Klobutscher ne zna slovenski; tako je izjavil v zadnji seji obrtne zadruge v Brežicah. Nič ne dene; mi Slovenci imamo v Brežicah itak zavednega slovenskega kleparja g. Zalo karja.

o **Iz Bizeljskega.** Bral sem neki dopis v „Straži“ od 13. t. m. pod naslovom „Plojev zvonček“. Vendar pa si nisem še sedaj na jasnem, ali trpi dopisnik na umobolu, ali pa je zares „Stražin“ urednik vsled dobrega vinca tako slab na možganih, da take bedaste dopise sprejema ter sebi in „Straži“ zadnji „cin, cin“ poje. — Gospodje okoli „Straže“, s takšnimi budalosti pa ne bo šlo naprej! — Bizeljski kmet.

z **Vinogradi na Tinskem** so letos izvanredno polni. Ako ne bode kake ujme, bode sila mnogo vina. Samo kam bomo z njim, ker še lanskega pridelka nismo prodali? Mnogi posestniki točijo sedaj vino pod vejo po 40—48 vin.

a **Obesil** se je župnik v Kogelhofu na Sr. Štaj. Ivan Uhl dne 29. jun. Bil je že dalje časa bolan na živčevju.

Samomor. V Dravo je skočil 27. jun. v Mariboru 52 letni delavec Ignac Krejac iz Št. Petra v marib. okr. Dr. Jurič iz Studenc in realec Zagoda sta ga sicer takoj s pomočjo čolna rešila, vendar so bili vsi poskusi za oživiljenje moža že zastoj. Vzrok je neznan.

d **„Mariborski Sokol“** zakuri v nedeljo, dne 4. maj. srpana pri Sv. Urbanu veliki kres na čast slovanskima apostoloma sv. Cirilu in Metodu. Slovenci iz Maribora in okolice, pridite polnoštevilno! Skupen odhod iz Narodnega doma v Mariboru ob 4. popoldne. Na zdar!

a **Matura na mariborski gimnaziji.** Ustmeni izpit se prične v petek, dne 9. julija in bo trajal še v sredo 14. julija; k izpitu gre 42 abiturijentov, med njimi 26 Slovencev.

a **Ruška koč.** „Romanov studenec“, ki se je sezidal v trajen spomin Romana Trstenjaka, se bo slovesno otvoril v nedeljo 11. julija. Vspored: 1. ob 10. uri maša; 2. otvoritev studenca; 3. prosta planinska veselica. Obilne udeležbe pričakuje podravska podružnica.

d **Hočka mlekarja** bo od 1. jul. naprej prodajala v Mariboru neposneto mleko po 22 vin. liter.

a **Nemški narodni svet na Spod. Štajerskem** je imel na Petrovo v Ptuj svoj občni zbor.

z **„Navodilo k umnemu hmeljarstvu“.** Tako je naslov brošure, ki jo je v slovenščini po naročilu c. kr. kmetijskega ministerstva priredil c. kr. vinogradski nadzornik B. Skalický v Novem mestu. — Mi to delce prav toplo priporočamo našim hmeljarjem v uvaževanje.

a **Konkurz bančne tvrdke Frank Zotti v New-Jorku.** Pristojno ameriškansko sodišče je imenovalo za oskrbnika konkurzne mase (Zotti je prišel že lani v konkurz) nekega Jesse Watsona, ki se sedaj trdi doseči, da bi se naj privzele vlože knjižice različnih tujih, večinoma avstr. bančnih in hranilnih zavodov v imetek (aktiva) mase. Taka sodnijska odločba bi imela po mnenju oskrbnika Watsona posledico, da bi morali navedeni zavodi izročiti hranilne vloge njemu. Ker je pa domnevanje opravičeno, da so se dotične hranilne knjižice le deponirale pri tvrdki in torej niso bile njena lastnina, svarimo s tem naše denarne zavode, naj bodo nasproti morebitnim prošnjam upravitelja konkurzne mase Zotti za izplačilo navedenih vlog previdni.

Nazadovanje obdelantih kmečkih posestev na Zg. Štajerskem. Klerikalni drž. poslanec vitez Pantz je napisal brošuro, katera kaže žalostno nazadovanje števila kmečkih posestev in kmetov na Zg. Štajerskem. Iz l. 1903 in 1904 pravi statistika, da se je na Zg. Štaj. prodalo skupaj 727 kmečkih posestev z 7.034 ha zemlje; nad polovico so pokupili veleposestniki, jedno petino trgovci, jedno desetino razkosevalci kmetij. 80 odstotkov te zemlje se je pa spremenilo v lovišča; polja in travniki so se odtegnili svojemu pravemu namenu v zabavo veleposestniškim in trgovskim lovcom. Kako nazaduje število kmetov v okolišu okrožne sodnije v Ljubnem kažejo sledeče številke: l. 1880 je bilo 17.576 kmečkih posestnikov, l. 1890 11.396 samo še 10.917, torej v kratki dobi 20 let za celih 37,8 odstotkov manj. Zanimivo bi bilo enako statistično preiskovanje razmer na Sp. Štajerskem. Morda bi dalo po treznem prevdanku in študiju drugačen pravec naši sedaj vladajoči politiki.

d **Razsvetljevanje stopnic.** Najvišje sodišče na Dunaju je razsodilo, da mora hišni posestnik tudi v jutranjih urah razsvetljevati stopnice, ako je še tema. Zgodilo se je to na tožbo neke gospe, ki je 3. decembra lanskega leta ob četrtni na 7. uro zjutraj padla na nerazsvetljenih stopnicah.

a **Nove lokalne železnice.** Vlada je predložila državnemu zboru predlogo za zgradbo 33 novih lokalnih železnic bodisi da vlada prevzame ga-

rancijo, bodisi da se grade z državno subvencijo ali pa popolnoma na državne stroške. Na Štajerskem je nameravana proga Polzela-Motnik — Nove lokalne železnice bodo dolge 720 kilometrov, zgradba bo stala 145 milijonov in država bo prispevala 95 milijonov kron.

a **Pozor pred sleparskimi agenti!** Opozorili smo že enkrat na agente raznih dunajskih tvrdk (Schüch, Baumgartner, Salm itd.), ki hodijo posebno po Savinski dolini in brežiškem okraju in prodajajo razne „verske predmete“, kojih izkupiček je baje namenjen za „vzdrževanje cerkve sv. groba v Jeruzalemu in cerkve sv. rojstva v Betlehemu“. Dognali smo zopet več slučajeve, da so si agenti dali izplačati „aro“ po 2 K ter jo popihali, opeharjeni kmetje pa naročenih stvari niso dobili ali pa le kak ničvreden „šund“. Imamo eno tako potrdilo čez 2 K v rokah. Na potrdilu (od firme Salm!) stoji med drugimi neumnostmi, da dobi „kao osobiti dar svaki dobročinitelj kronicu posvečeno na svetom grobu u Jerusolimu“. — Kmetje, varujte se čifutskih tvrdk. Če si že hoče kdo kaj takega naročiti, naj se obrne na slovenskega trgovca: A. Pliberšek, Dunaj VIII. Lammgasse 9.

o **Pred izseljevanjem v Zanzibar** svari min. predsedstvo v posebni okrožnici. Izseljenci, ki imajo le malo ali nič denarja, ne morejo tamkaj živeti. Oni delavci, ki žele dobiti dela pri zgradnji železnice v Dar-es-salamu ali Tangi v nemški vzhodni Afriki, se naj poprej pismeno obrnejo na stavbeno vodstvo Filip Holzman & Co v Dar-es-salamu ali v Frankfurtu, oz. pri stavb. vodstvu Usambara-železnice (Mkumbara via Tanga.)

a **Obrtnopospesovalni urad v Gradcu** namerava prirediti letos knjigovodski tečaj za čevljarje. Priglasiti se je treba pri ravnanstvu zavoda v Gradcu (Gospeske ulice 9).

a **Štajerski učiteljski „Bund“** bode imel svoj občni zbor v Gradcu dne 11. septembra.

a **Slov. klerikalci v Gradcu** so si ustanovili lastno delavsko društvo „Kres“. Vzroke njihovega izstopa iz „Domovine“ je „Nar. Dnevnik“ že svoječasnno priobčil.

d **Vodne sile reke Aniže** hoče izrabiti dunajski občinski odbor za mestno elektrarno. Pri prih. seji dunajskega obč. odbora hoče predlagati podžupan Porzer, da se naj poteguje občina na podlagi predloženega načrta za izkoriščanje vodnih sil reke Aniže, za vodno-pravno dovoljenje. Ko bode to dovoljenje dano, in bodo znani njegovi pogoji, se bode še le izdelal podroben proračun. Stroški utegnejo znašati nad 60 milijonov kron.

d **Znamke na poštnih spremnicah.** Od 15. julija naprej bode izdajala pošta spremnice z natisnjeno znamko za 60 vin. To bode za odpošiljalce malih zavojev zelo priljučna olajšava.

Darujte za Nar. sklad!

Kranjske novice.

„Slavčeva“ 25 letnica. V ponedeljek je povabila ljubljanska mestna občina „Slavca“ in njegove goste k zajtrku na vrtu hotela „Tivoli“. Goste je pozdravil podžupan dr. Tavčar, v imenu Čehov se je zabvalil za prijazen sprejem dr. Karel Motejl in v imenu Hrvatov Milan Krešič. V imenu ljubljanskega meščanstva je napil slovenskim gostom občinski svetnik Turk in za koroške Slovence je spregovoril dr. Hudelist iz Velikovca. Nato se je oglašil k besedi župan Iv. Hribar, se iskreno

zahvalil vsem gostom ter jim želel, naj odnesejo s seboj iz Ljubljane najlepše spomine. „Vinohradsky Hlahol“ je v ponedeljek tudi obiskal grob narodnih žrtve Adamića in Landra in položil nanj krasen venec. Na slavnostnem zborovanju v veliki dvorani „Nar. doma“ je pozdravil vse zborovalce predsednik „Slavca“ g. Dražil Krona cele slavnosti je pa bila ustanovitev „Zveze slovanskih pevskih društev“, v katere častno predsedstvo so bili imenovani: dr. Karel Motejl, Milan Krešič, dr. Vl. Ravnihar, š. sv. Adamek, prof. Kliment in prof. Foerster. Ko je pozdravil predsednik „Slavca“ še vse odposlance in navzočega prof. Gerbiča, še spregovoril slavnostni govor g. Ant. Trstenjak.

d **Šusteršič hoče do cesarja.** „Slov. Narod“ poroča: V železniškem odseku državnega zbora imajo klerikalci dva zastopnika, deželnega glavarja Šukljeta in dr. Gregorčiča. Čeravno je skoraj gotovo, da v doglednem času ta odsek ne bo obravnaval nobene važnejše stvari, so klerikalci sedaj iztaknili, da mora Gregorčič napraviti prostor Šusteršiču. Gregorčič se je seveda vdal in to tem lažje, ker ima zagotovilo, da mu Šusteršič spet kmalu prepusti to mesto v odseku. Ljudje pravijo, da bi bil Šusteršič rad povabljen na otvoritev turske železnice, kjer bi se mu morda ponudila prilika, da bi se približal cesarju, ker ve, da bodo vsi člani železniškega odseka povabljeni k otvoritvi.

d **Kranjski deželni predsednik baron Schwarz** res vzorno skrbi za mir in red. Ob priliki „Slavčeve“ 25 letnice je patroliralo po Ljubljani zelo mnogo orožnikov in najbrž so stražili tudi vsa nemška poslopja, dasi se ni bilo bati nikakih nemirov in izgredov. Tudi vojaki ljubljanske garnizije so imeli pripravljenih po 40 ostrih patron. Mogoče še je imel pripravljene topničarje. Ko bi bil lani okrajni glavar v Ptuj tako skrben, koliko dela in blamaž bi sedaj prihranil gosp. Schwarzu!

d **Kranjska odvetniška zbornica** je na svojem zadnjem občnem zboru razpravljala v prošnji odvetniških kandidatov, naj bi zbornica priporočala uvedbo uradnih ur od 8. dopoldne do 2. popoldne pri sodiščih in ta uvedba v odvetniških pisarnah vsaj za poletni čas. Do sklepanja ni prišlo, ker je občni zbor postal prehitro nesklepčen.

d **Razstavo slov. umetnikov v Ljubljani** je včeraj posetilo veliko število slovanskih gostov, ki se niso mogli dovolj načuditi, da se more relativno tako majhen narod ponasati s tako visoko razvito umetnostjo.

d **Razširita se šoli v Bukovju** pri Postojni v dvorazrednico, na Ježici v trirazrednico.

d **Notranjska sokolska društva** prirede dne 22. avgusta izlet v Ilirsko Bistrico, ob kateri priliki razvije ilirskobistriški Sokol svoj prapor.

d **Obesila** se je na Jesenicah Brenčeva služkinja 19 letna Barbara Aschbe iz Sveč na Koroškem.

d **Učinki ljubosumnosti.** Pri Sv. Miklavžu pri Ihanu sta živela zakonska Kopač vsled obojestranske ljubosumnosti v vednem prepiru. Dne 18. t. m. popoldne se je mož vlegel v travo in zaspal. To priliko je porabila njegova boljša polovica ter ga polila z petrolejem in zažgala. Sosedje so strgali z njega obleko in ga polili z vodo, a kljub temu je dobil tako hude opekline, da je drugi dan umrl v ljubljanski bolnišnici. Ženo so zaprli.

Koroške novice.

Koroška podružnica „Slov. planinskega društva“. — Iz poročil o

zadnjem občnem zboru posnemamo, da se je društveno delovanje omejevalo na markiranje potov in postavljanje kažipotov. Posebno je omeniti delovanje društva v gorovju med Pliberkom, Labodom in Sp. Dravogradom. To gorovje leži v središču slovenskega ozemlja, v Podjurski dolini in je v turističnem oziru še malo znano, dasi je najlepša gorska skupina na Sp. Koroškem. V središču tega gorovja ležeča Strojna je po markiranih potih zvezana s Prevaljami, Labodom oziroma Sp. Dravogradom. Finančno stanje je ugodno ter se društveno premoženje množi in prejemki presegajo, kakor lansko leto, tudi letos izdatke. Nakupljeni svet v Zajezeri se dobro obrestuje. Razpravljalo se je še o eventuelnih stavbah, o povzdigi turisticke na Višarjih, o delovanju v dolini, zlasti glede povzdige prometa s tujci ter pouka slovenskih gostilničarjev in lastnikov prenočišč ter letovišč v slovenskem delu Koroške. Izvolil se je stari odbor, le mesto preselivšega se odbornika Juga je bil izvoljen g. Podgorc.

a Nemški nacionalci in pravica. Slovenski visokošollec Sos je tožil nemškega visokošolca Rainerja pred velikovškimi sodiščem radi razžaljenja časti. Ker je sodnik Bouvier moral Rainerja obsoditi, vlada v nemškem taboru veliko ogorčenje, kako je mogel Nemec obsoditi Nemca. Začeli so dr. Bouvierja celo družabno bojkotirati. Tako umejo nemški „svobodomiselniki naprednjaki“ svobodo sodišč!

Primorske novice.

v Toča je silno pobila v goriški okolici. Oškodovani so zlasti vinogradi. — Na Krasu pa imajo zelo veliko kobilic. Kmetijski uradniki pri deželni vladi goriški so pa sedaj odkrili, da so kobilice dobile naravnega sovražnika, neke vrste nalezljivo gobo, ki jih uničuje kakor znana strupena goba „empusa muscae“ jeseni muhe. Zlasti se opaža to v štanjski okolici. Sedaj nameravajo to gobo umetno širiti ter na ta način kobilice pokončevati.

v Imenovanju pri goriškem deželnem hipotečnem zavodu. Konceptnim praktikantom pri tem zavodu je deželni odbor imenoval dr. Pompeja Zumin, doslej avskultanta pri okrožni sodnji v Rovinju, a računskim praktikantom absolviranega osmošolca Frana Spazzapan iz Šempasa. Pri deželnem odboru še vlada zmiraj star sistem, da se na boljša mesta imenujejo laški prosilci, na slabša pa slovenski.

v 80 letnico je praznoval v soboto goriški deželni glavar dr. Pajer. Mož lahko z zadovoljstvom gleda na svoje polstoletno delovanje v prid laški stvari

na Goriškem. Goriški Slovenci mu samo želijo, da bi svoja zadnja leta v miru preživel in se umaknil v zasluženi pokoj.

v Stekel pes obgrizel 3 otroke. V Opatjem selu se je gospodarju Jos. Pahorju pes odtrgal z verige, stekel po vasi in obgrizel tri otroke. Ker se je takoj sumilo, da je pes stekel, so ga ubili, mu odrezali glavo ter jo poslali na Dunaj, kjer so konstatirali, da je bil pes res stekel. Vsled tega so tudi vse tri obgrizene otroke poslali v Pasteurjev zavod na Dunaj.

Tržne cene.

30. junija.

Kava v Hamburgu: Santos Good Average za september 31.— za december 30'25, za marc 30'50, za maj 30'50. Tendence mirna.

Sladkor. Praga: surovi sladkor prompt K 23'80, nova kampanja K 22'85. Tendence mirna. — Vreme: deževno.

Budimpešta, 28. junija. Pšenica za oktober K 13'60, pšenica za april K 13'95, rž za oktober K 10'07, oves za oktober K 7'82, kornuza za julij K 7'66 kornuza za avgust K 7'87, ogrščica za avgust K 14'55. Pšenice se malo ponuja. Kupčija je majhna, tendence mirna. Pšenica za efektiv začetkom 10, pozneje 5 vin cenejša. Vreme oblačno.

Budimpešta, 28. junija. Svinjad: ogrske stare, težke — do — vin., mlade, težke 142 do 145 vin., mlade, srednje 143 do 145 vin., mlade, lahke — do — vin.; zaloga 30.114 komadov.

Svinjska mast v Budimpešti: 172.—, namizna slanina 149.—.

Dunajska borza za kmetijske pridelke, 28. junija:

Tendence za krušno zrnje kakor tudi za krmila je lahno slabša. Pšenica in oves sta se dobila za 5 vin ceneje, rž in oves za 10 vin. Kupčija je bila docela neznatna.

Najnovejša brzojavna in telefonična poročila.

Nadaljevanje obstrukcije v proračunskem odseku.

d Dunaj, 1. jul. (Brz. „Nar. Dn.“) Proračunski odsek je imel danes od pol desete ure naprej sejo. Na dnevnem redu je še vedno predlog o ustanovitvi italijanske pravne fakultete v Trstu. Od slovenske strani se obstrukcija proti njemu nadaljuje. Člani „Slovenske jednote“ so polnoštevilno navzoči. — Ni še izključeno, da bodo slovenski klerikalci in češki agrarci uvedli obstrukcijo tudi v gospodarski odsek, kjer je na dnevnem redu pooblastilni zakon za trgovske pogodbe z balkanskimi državami.

Sklicanje ogrskega državnega zbora.

Budimpešta, 1. jul. (Brz. „Nar. D.“)

Danes je prišlo k predsedniku ogrske drž. zbornice Justhu odposlanstvo hrvaško-srbske koalicije in mu izročilo prošnjo za sklicanje državnega zbora zaradi grobega kršenja imunitete hrv. delegata dr. Novosela.

Zopet potres v Mesini.

v Mesina, 1. jul. (Brz. „Nar. Dn.“)

Danes zjutraj ob 7'13 je bil tukaj precej močan potres. Več novo zgrajenih hiš se je sesulo. Med prebivalstvom vlada silen strah.

Veleizdajski proces v Zagrebu.

84. dan razprave.

25. priča Anton Podobnik, mizar v Španovici. Pripoveduje, da so l. 1907. pakrački preparandi popevali skoz Španovico „Nasledujmo Petra kralja!“ Pravi, da bi vsaki pravoslavni, ki bi se hotel nazivati Hrvata, moral plačati globe 5 gld. Srbi delajo na to, da se zopet vrne carstvo Dušana Silnega in so govorili, da je njihov kralj v Srbiji. Obtoženi Podunavac je učil ljudstvo in mu zabičeval, da to, kar on uči, ne sme priti niti vladi na ušesa niti komu drugemu. Slišal je, da Srbi govore, da imajo puške in bombe.

26. priča Dušan Radovanović, učitelj v Kukuruzarih. Pozna Milana Pribičevića, ker je bil njegov sošolec, odkar je pa odišel v srbsko vojsko, ga ni več videl. Ni mu znano, da bi bil član „Jugoslovanskega kluba“ v Belgradu in da bi delal na odcepljenje Slavonije od Avstro-Ogrske. O kaki propagandi ne ve ničesar, temveč je ravno nasprotno prepričan, kolikor on pozna obtožence, da niso delali za nikake revolucionarne ideje.

27. priča Milan pl. Krcivoj, učitelj v Pakracu. Izpove, da je nekoč na kraljev rojstni dan rekel učenec Burandžić, sin okrajnega sodnika, v Oseku, da noče peti kraljeve himne ker ima svojega kralja v Belgradu.

Obt. Vuksan pravi, da še nobena priča ni proti njemu izpovedala nič konkretnega, a je vendar že več ko pol leta v zaporu. Za to besede ga senat disciplinarno obsodi na dvakratni 24urni samotni zapor.

28. priča Peter Čašić, sluga v Pakracu. Navaja, da mu je Jagnjić nekoč rekel, da bi bil raje pes nego šokac in da je kralj Peter njegov kralj. Podunavac je na nekem sestanku rekel, da se to, kar hočejo napraviti, kaznuje z večletno ječo. To je on slišal, ko je stopil v sobo. Iz vsega njegovega pričevanja se vidi, da je popolnoma nepoučen o stvari, o kateri hoče govoriti in zapada mnogokrat v smešna protislovja.

Ob 2. uri popoldan predsednik razpravo konča.

85. dan razprave.

Preide se na zasliševanje prič iz okraja Stara Gradiška. Na zatožni klopi sedijo paroh Dositija Kutuzov, nad-

učitelj Vukelić in trgovec Ivan Kalafatić. Zagovarjata jih srbska radikalca dr. Winter in dr. Budisavljević.

1. priča Milan Obućina, gostilničar v Uskokih. Izpove, da je bil leta 1906. v Uskokih shod pri Kalafatiću, kjer se je govorilo o srbstvu in pozdravljalo kralja Petra. Leta 1907. sta prišla dva srbska častnika iz Bosne h. Kalafatiću. Med ljudstvom je baje slišal govoriti, da ne bodo streljali na brate Srbe.

Senat sklene na predlog dr. Lisavca in dr. Roknića, da bo brzojavno zahteval od zemunske policije slike onih dveh srbskih častnikov, ki jih je vzela zemunska policija dr. Budisavljeviću in dva recepisa dr. Malića, ki je poslal onima častnikoma vsakemu po 500 K, ki jih je ista policija zaplenila dr. Hinkoviću, s čim se dokaže, da je bil oni sestanek čisto navadna hazardna igra.

2. priča Dragotin Curić, trgovec in krčmar v Stari Gradiški. Pripoveduje o sestankih pri Kalafatiću in da je vsaki dan slišal klicati: „Živio kralj Peter!“ Izpove skoraj isto, kar njegov prednik.

Listnica uredništva.

B.: Ako dovolite, si bomo „Pismo iz Gradca“ prihranili do jeseni; tedaj bo aktualno. Priščne pozdrave in hvala!

Dobro ohranjen kompletni

biljard

Seifert i sinovi

se ceno prodaja. Več v upravnistvu „Slov. Naroda“ v Ljubljani.

312 3-2

Popolnoma zastonj

vsakemu

uro z verižico.

Da našo firmo in naše nove žepne ure za gospode in dame napravimo bolj znane, razpošljemo na vsakogar proti vpošiljavi 1 K za stroške (tudi v znamkah) krasno uro z verižico in naš ilustrovani cenik.

Pišite takoj na trdiko ur: 285 26-9

Hinko Weiss

Dunaj 99. poštni predal.

Dobro idočo

gostilno

prevzamem takoj v najem ali kasneje. — Ponudbe naj se pošiljajo na naslov

A. Beker, Zagreb

310 Preradovičeva ul. 3. 8-3

Tiskovine v moderni obliki so dandanes, kakor znano, potreba vsakega podjetja, ki hoče uspešno delovati, kajti tiskovine brez učinka romajo navadno vsled pomanjkanja časa neprečitane v koš. Sleherni, ki to upošteva in deluje dosledno v tem smislu, zamore vsak čas računati na dosežen uspeh, ker se prejemniku vsili nehote prepričanje, da deluje z vzornim podjetjem, katero se potrudilo v vsakem oziru izvršiti naročilo skrajno natančno in z namenu potrebnim učinkom. Zavod, ustrezajoč vsem zahtevam na polju moderne tiskarske tehnike je Zvezna tiskarna v Celju, Schillerjeva cesta števil. 3. — Založena z modernimi črkami in okraski, kakor tudi opremljena z brzotisknimi stroji najnovejše konstrukcije in zlagalnimi pristroji je v položaju v polni meri zadovoljiti svoje cenjene stranke. — Naročila izvršuje točno in solidno. — Cene nizke.

